

Motivation viktigt för att klara jobbet

Passa tider, följ regler, visa intresse för arbetet och samarbeta med kollegor. Det är några av de förmågor som arbetsledare från fyra branscher lyfter fram som mycket viktiga för att unga medarbetare ska klara arbetet. Det visar Skolverkets undersökning Arbetslivet efter skolan. Arbetsledarna kommer från byggverksamhet, handel, restaurang samt vård och omsorg – branscher där många ungdomar arbetar åren efter gymnasieskolan.

– Undersökningen bekräftar den bild vi sett tidigare. För att bli attraktiv på arbetsmarknaden krävs mer än goda kunskaper och betyg. Därför är det viktigt att skolan arbetar med att utveckla elevernas förmågor som efterfrågas på arbetsmarknaden, säger Thomas Rotter, chef för skola- och arbetslivsenheten på Skolverket.

Förmågor som är viktiga för att klara arbetet

Några förmågor som arbetsledare tycker är mycket viktiga är att passa tider, hålla vad man lovat och följa regler. Över nio av tio anger att det är mycket viktigt att passa tider. Omkring fem av tio arbetsledare är mycket nöjda med sina unga medarbetare i detta avseende. Andra förmågor som bedöms vara viktiga för att klara arbetet är visa intresse för arbetet, samarbeta med kollegor och ta ansvar för att arbetet blir utfört.

Motiverade medarbetare ger nöjdare arbetsledare

En analys av resultatet visar att om de unga medarbetarna förbättrar förmågor som handlar om motivation så blir arbetsledaren också mer nöjd totalt sett. Det handlar om förmågorna att lära nytt, ta egna initiativ och visa intresse för arbetet.

– Vi vet att människor som trivs med sitt arbete och yrkesval känner ett större engagemang, mår och presterar bättre. Här har skolans studie- och yrkesvägledare tillsammans med övrig skolpersonal en nyckelroll i att hjälpa eleverna att göra ett väl underbyggt val, säger Thomas Rotter.

Gymnasiebakgrunden har olika betydelse

Arbetsgivarnas svar pekar mot att gymnasiebakgrunden har olika betydelse inom de fyra branscherna som undersökts: byggverksamhet, handel, restaurang samt vård och omsorg.

- Åtta av tio arbetsledare från byggverksamhet och nio av tio från vård och omsorg svarar att det är mycket eller ganska viktigt att ha gått ett visst program i gymnasieskolan för att få anställning i deras arbetsgrupp.
- Inom handel svarar bara en av tio att det är mycket eller ganska viktigt att ha gått ett visst gymnasieprogram. Inom restaurang är motsvarande andel knappt två av tio.
- Närmare hälften av arbetsledarna inom restaurang svarar att det inte är särskilt viktigt eller inte alls viktigt att ha gått i gymnasieskolan överhuvudtaget för att få en anställning i deras arbetsgrupp.

– Att många arbetsledare inom restaurangbranschen svarar att det inte är viktigt att ha gått i gymnasieskola är inte förvånande. Detta eftersom undersökningen även omfattar ungdomar som arbetar extra. Vi vet att det exempelvis är stor brist på utbildade kokkar, säger Thomas Rotter.

Restaurangbranschen mest ungdomsintensiv

Rapporten innehåller också en del där Skolverket beskriver inom vilka branscher som ungdomar 19–22 år arbetar. Statistiken visar att handeln var den bransch som sysselsatte flest ungdomar, över 50 000. En bransch som sysselsatte få ungdomar var jord- och skogsbruk, där bara drygt 4 000 ungdomar arbetade. Restaurangbranschen var mest ungdomsintensiv. Var femte sysselsatt inom restaurang var mellan 19 och 22 år gammal.

Fakta om rapporten

Totalt ingick 2 300 arbetsställen i det slumpvisa urvalet till enkätundersökningen. Svarsfrekvensen blev 37 procent. En del av det totala bortfallet består av arbetsställen i det slumpvisa urvalet som vi inte lyckades få kontakt med. Svarsfrekvensen bland de arbetsledare som var anträffbara och accepterade att svara på undersökningen var 67 procent.

I statistikdelen ingår alla ungdomar 19–22 år som arbetade minst en timme per vecka i november 2013. Det är de senaste uppgifter Skolverket hade tillgång till. I rapporten finns statistik för 15 branscher.

För frågor om skola och arbetsliv kontakta

Thomas Rotter, chef för skola- och arbetslivsenheten på Skolverket, 08-527 334 48

För frågor om undersökningen kontakta

Helena Wintgren, undervisningsråd på Skolverket, 08-527 334 58

Skolverkets presstjänst, 08-527 333 00

Skolverket styr, stödjer, följer upp och utvärderar kommuners och skolors arbete med syftet att förbättra kvaliteten och resultaten i verksamheterna.